

Uuring: ühiskondlik sidusus muutuste tõmbetuultes →

→ Uuringust

Globaalne infoühiskond, sõda Euroopas ja inflatsioon on endaga kaasa toonud info ülekülluse, arvamuste paljususe ning mure julgeoleku- ja majandusolukorra pärast. Uurisime, millised on eestlaste ootused ja agentsus nendes tõmbetuultes ning mis annab lootust paremaks tulevikuks.

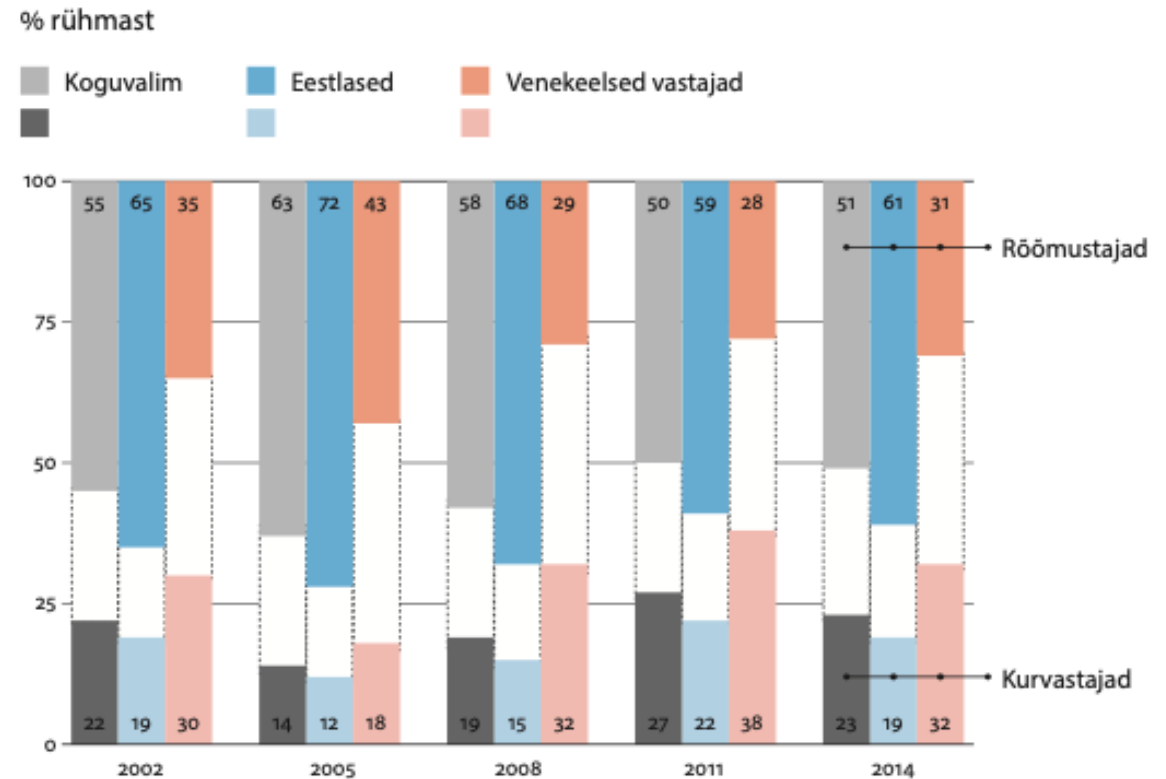
Uuring viidi läbi Eestis 2024. aasta suvel, osales üle tuhande vastaja vanusevahemikus 18–60+. Uuring oli esinduslik vanuse, soo ja piirkonna osas ning küsitluse viis läbi Norstat.

74% vastanutel tekitab olukord maailmas tugevaid negatiivseid emotsioone, 69% arvab, et maailm liigub vales suunas ning 68% ajab olukord maailmas meelegeitele.

→ Võrdlemiseks: Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi pikaajaline uurimisprojekt “Mina. Maailm. Meedia”

“Hinnangud on kooskõlas põhiliste ühiskonnas toimunud arengutega: positiivsete hinnangute osakaal suurenes majandustõusu ajal, meie küsitlusaastatest olid need kõige positiivsemad aastal 2005; positiivsete hinnangute osakaal vähenes majanduskriisi ajal, meie küsitlustes kajastub see 2011. a tulemustes; kriisist väljumise aastatel (meie küsitluses 2014) on hinnangud veidi paranenud.”

Joonis 2.2.1. Muutuste üle rõõmustajate ja kurvastajate osakaal 2002–2014

*“Maksutõus, ebakindlus tuleviku ees.
Minu põlvkonna elu on tehtud
kohutavaks, minul on tulevikus vähem
võimalusi, kui teistel.”*

21 a naine, EKRE valija

“Mul on väga vähe lootust. Ukrainas on sõda olnud üle kahe ja poole aasta, tsiviilisikud surevad ja keegi ei suuda agressorit peatada. Aga see võib juhtuda ka Eestiga.”

59 a vene keelt emakeelena kõnelev mees, SDE valija

→ Meediapilt ärritab

"Tundub, et press on alati negatiivsele orienteeritud. Otsitakse alati negatiivset ja kui ei leia, mõeldakse välja. Postimees eriti viimasel ajal kollaseks läinud."
46a mees, Reformierakonna valija

"Meedia liberaalne kallutus, sh peavoolu meedia."
45a mees, EKRE valija

"Ajakirjanikud ei mõista kust tekib raha eelarvesse ning lähtuvad aruteludest seisukohast, et valitsus on halb, teeb ainult valesid otsuseid, ei raatsi raha anda ja tõstab ainult makse."
49a mees, Parempoolsete valija

"Ainult negatiivsed uudised, ainult hädaldamine ja rahulolematus."
58a naine, Isamaa valija

"Pidev hädaldamine ja negatiivsed uudised"
49a naine, Reformierakonna valija

"Riikliku ja peavoolu meedia (ERR, Postimees) kallutus ja mingite teemade ebapiisav või kallutatud kajastus (rohepööre, Iisraeli-Palestiina konflikt). Veebiväljaannete kommentaarides ja sotsiaalmeedia postituste all toimuv vihakõne."
32a, naine, SDE valija

→ Poliitika on negatiivsetele emotsioonidele kütteks

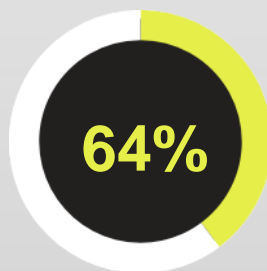

A dark, atmospheric scene of a tank in a war-torn city. The tank is the central focus, with its main gun barrel pointing towards the left. The background is filled with smoke and the silhouettes of buildings, suggesting a city under attack. Several soldiers are visible in the foreground and midground, some appearing to be in motion. The overall mood is somber and intense.

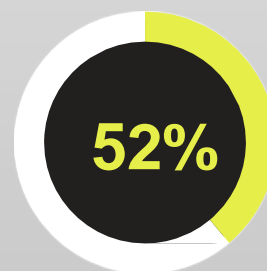
**Kõige olulisemad valdkonnad,
mille osas oodatakse muutuseid on
majandus ja julgeolek.**

→ Top 8 valdkonda, mille osas tuntakse eriti vajadust muutusteks

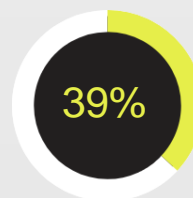
Eesti majandusolukorra paranemine

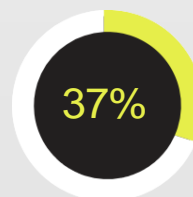
Sõdade ja konfliktide vähendamine

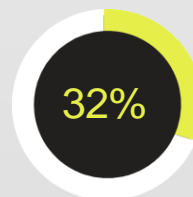
Vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamine

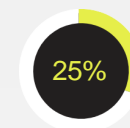
Eesti sotsiaal- ja tervishoiuteenuste olukorra paranemine

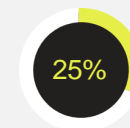
Eesti julgeolekuolukorra paranemine

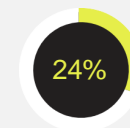
Ebavõrdsuse vähendamine Eestis

Poliitilise stabiilsuse tagamine kogu maailmas

Poliitilise kliima paranemine Eestis

→ Elanikkonna üldine suhtumine muutustesse erakondliku eelistuse alusel

Kõige optimistlikumad on vaieldamatult Reformierakonna valijad, kellest pooled on muutustele kas pigem või väga avatud.

- Ligikaudu pooled vastajad on sõltumata erakondlikust eelistusest muutuste osas neutraalsed.
- Samuti näevad ligi kolmandik Eesti 200, SDE, Isamaa ja Parempoolsete valijatest muutustes võimalusi ja need tekitavad neis entusiasmi.

Kõige suuremat ebakindlust ja ärevust tunnevad EKRE ja ERK valijad, kellest kolmandikul tekitavad muutused kas väga või pigem negatiivseid emotsioone.

- Keskerakonna valijate seas jaotuvad vastajad muutustele avatuse skaalal enamvähem võrdselt ning domineerivad neutraalsed 58%-ga.
- Eestlastest vastajad on muutuste osas märgatavalt optimistlikumad (34%) kui vene keelt kõnelevad vastajad (19%).

K1: Hinnake oma suhtumist muutustesse üldiselt skaalal 1 kuni 5, kus 1 = muutused tekitavad väga negatiivseid emotsioone (ebakindlus, ärevus) ja 5 = muutused kutsuvad esile väga positiivseid emotsioone (võimaluste nägemine, entusiasm)

→ Innovatsiooni omaksvõtu kõver

Mida kõrgem on inimese haridustase, seda rohkem kutsub tulevikule mõtlemine esile positiivseid emotsioone ning nähakse võimalusi ja tuntakse entusiasmi.

69% vastanutest arvavad, et inimesed peaksid ühiskondlike probleemide lahendamiseks rohkem ära tegema.

Vaid 22% tunneb, et teeb juba ühiskondlike probleemide lahendamiseks piisavalt.

Samas 63% usub, et **kaasaegse ühiskonna probleeme ei ole võimalik mõjutada ilma ulatuslike struktuurimuutusteta**, näiteks majandussüsteemis.

Pisut enam kui pooled vastajates ootavad eelkõige poliitikutelt ühiskondlike probleemide lahendamist.

56% vastanutest arvavad, et
lõhe individuaalsete valikute ja
ühiskondlike probleemide
lahenduste vahel **on liiga suur**

10%

ei arva, et see
lõhe on suur

Samas paneb olukord maailmas vastanutest 41% rohkemal või vähemal määral **tegutsema oluliste küsimustega.**

Kõige rohkem (24%) tunnevad inimesed, et **hea tegemine ja teiste abistamine on motiveeriv** ning oluline on eelkõige inimlikul ja igapäevasel tasandil toimuv.

Viiendik avaldab küll oma arvamust, kuid ei usu üksikisiku või väikeriigi võimalustesse midagi päriselt mõjutada.

63% naistest tunnevad, et hea tegemine ja teiste abistamine on nende jaoks motiveeriv, samas kui sama tunneb vaid **37% meestest**.

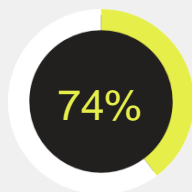
**Vaid 7% vastanutest peavad ennast
aktiivseteks käivitajateks.**

Kaheldakse oma oskustes olla mõjus
ja süsteemide tundmises, selleks et
mõju avaldada.

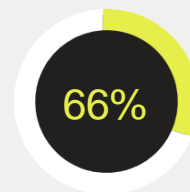
→ Lootust paremaks tulevikuks annavad:

Eestlastele toovad lootust parem haridus ja teadmiste kasv, teadusuuringute ja teaduse suurem väärtustamine, majanduskasv, poliitiliste otsuste tegemise läbipaistvus ja vaba meedia. Aga ka tehnoloogiline areng ja innovatsioon.

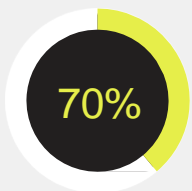
Parem haridus ja
teadmiste kasv

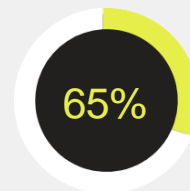
Tehnoloogiline areng ja
innovatsioon

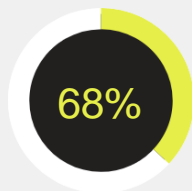
Teadusuuringute ja
teaduse suurem
väärtustamine

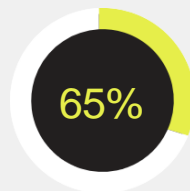
Majanduskasv

Poliitiliste otsuste
tegemise läbipaistvus

Vaba meedia

***”Majandusest ei maksa
rõõmustavat otsida. Rõõmu otsige
oma lähisuhetest, perest, sõprade
seast, loodusest või kirikust.” –
Peeter Raudsepp, Eesti
Konjunkturiinstituudi juht***

Vaid 8% eesti inimestest kogevad praeguse ühiskondliku arutelu suhtes positiivseid emotsioone.

Väga negatiivsed ja pigem negatiivsed emotsioonid valdavad 48% vastanuid, neutraalseks jäävad 40%. Mida vanema vanuserühmaga on tegu, seda rohkem on neid, kes tunnevad ühiskondliku arutelu suhtes negatiivseid tundeid.

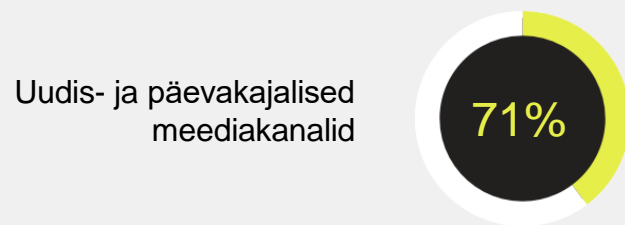

Ühiskondlikku arutelu peetakse siiski valdavalt huvitavaks 57% ja tuntakse, et ühiskondlikus arutelus osalemiseks omatakse pigem piisavalt teavet 50%.

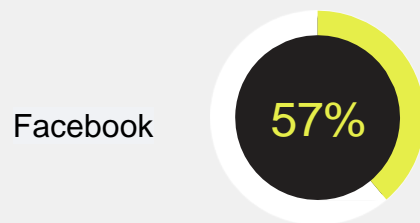
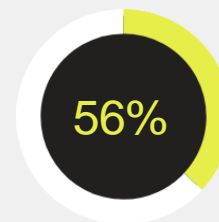
Samas tunnevad 47% vastajatest, et nad ei ole valmis kasutama oma ressursse ühiskondliku arutelu jälgimiseks ega selles osalemiseks. Vähem soovitakse ühiskondlike küsimuste üle arutleda nendega, kellega ollakse erineval arvamusel 28%.

55% on pigem või väga nõus väitega, et jälgib pidevalt uudiseid ja päevakajalisi arutelusid, et olla kursis sündmustega maailmas.

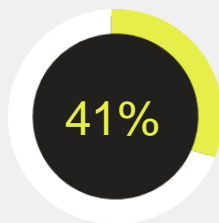
→ Ühiskondliku arutelu jälgimiseks kõige sagedamini kasutatavad kanalid (korra või mitu korda päevas)

Television (nt uudistesaadet, päevakajalised saated)

Raadio ja netisaated (nt uudised ja päevakajalised küsimused)

**Vaid 7% osaleb sotsiaalmeedias
ühiskondlikus debatis, luues ise sisu ja
13% jagab teiste loodud sisu.**

Ligi 60% vastanutest eelistavad osalemise asemel jälgida sotsiaalmeedias toimuvat ühiskondlikku debatti pigem kõrvalt või ei osale selles üldse ja ei taha seal aruteludesse laskuda. 46% on pigem või väga nõus väitega, et **üksteist mõistetakse tahtlikult valesti.**

Ühiskondlikus arutelus osalevad eestlased ennekõike vestlustes sõprade, pere või tuttavatega või vestlustes koolis või tööl, vastavalt 59% ja 50% iganädalaselt või igapäevaselt.

Harvem ka uudiste ja päevakajaliste sündmuste kommentaariumis, aruteluforumites internetis või Facebookis.

→ Põhijäreldused

Majandusraskus vajutab pitseri ning sõjahirm pole kuhugi kadunud

Riigi rahanduse seis ja maksutõusud on kaasa toonud eesti inimeste **pahameele valituse vastu** ja üldise **ebakindluse tuleviku osas**. Meelsust õõnestab ka jätkuv sõda Ukrainas.

Puudu on käivitajatest

Kaheldakse oma oskustes olla mõjus ning lahendusi ja süsteemseid muutuseid oodatakse teistelt nt poliitikutelt. Ühiskond vajab **rohkem käivitajaid ja eestvedajaid**.

Kogu- kondlikkus liidab

Eesti inimestele annavad lootust **ligimeste heatahtlikkus ja ühised ettevõtmised**. Oluline on **oma kogukond** pere, töökaaslaste või mõne muu kollektiivi näol.

Inimesed hindavad kultuurset arutelu

Tasakaalukas argumentatsioon ja faktidele tuginemine on jätkuvalt hinnas. Ka ajakirjanduselt oodatakse **teemade tasakaalukamat käsitlemist**.

Kes loob sotsiaal- meedia sisu?

Vähene aktiivsus sisuloomes jätab meid **väärinfole avatuks** ja **trollidele kergeks saagiks**.

→ **Aitäh!**

Annika Arras

annika.arras@milton.com

+372 527 6839

Helen Tammemäe

helen.tammemae@milton.com

+372 5349 0339